

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vojna za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1963, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: Chelsea 3-3878

NO. 188. — ŠTEV. 188.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 12, 1931. — SREDA, 12. AVGUSTA 1931

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

PROTOKOL O HOOVERJEVEM NACRTU PODPISAN

NEMČIJA MORA V TEKU DESETIH LET TOČNO PLAČATI VSE ZAOSTALE ZNESKE

Moratorij se tiče izplačil v znesku tristočetdesetdesetih milijonov dolarjev. — Podpisani protokol je veljaven izza 1. julija. — Moratorij se ne tiče raznega blaga, ki ga mora prispevati Nemčija na račun reparacij. — Zaostalo vsoto bo morala Nemčija brezpogojno plačati in sicer brez vsakega odlašanja. — Grško-bolgarska posvetovanja.

LONDON, Anglija, 11. avgusta. — Danes so bile uveljavljene tehnične odredbe, ki so potrebne za izvedo Hooverjevega načrta, ki določa leto dni trajajoči moratorij v plačevanju vojnih dolgov in reparacij.

Odredbe določajo, da Nemčiji ne bo treba v tekočem fiskalnem letu plačati nobenih reparacij, zaostalo vsoto bo pa morala plačati v teku desetih let.

Danes so se zbrali tukaj poslaniški prizadetih držav in finančni izvedenci ter po kratkih nagovorih podpisali formalen protokol, ki je veljaven že od 1. julija.

Plačila, ki so za to leto suspendirana, znašajo \$385,000,000. Neoziraje se na moratorij, se bodo pa morala vršiti plačila v blagu (n. pr. premoğu) na račun reparacij.

Finančni izvedenci so podali tudi jako značilno izjavo, ki se glasi, da bo treba zaostala plačila plačati tekom desetih let in sicer brezpogojno, brez vsakega izgovora.

Na konferenci Združene države niso bile oficijelno zastopane.

Navzoč je bil sicer ameriški poslanik v Belgiji, Hugh Gibson, toda le kot opazovalec. Gibson protokola ni podpisal.

Posvetovanja finančnih izvedencev so se vršila tri tedne in sicer pod vodstvom Sir Fridericka Leith Rossa.

S svojim delom so pričeli izvedenci že pred konferenco sedmih sil, ki se je vršila v Londonu.

Finančni izvedenci so izjavili, da bodo vpoštevali protest Jugoslavije, ki pravi, da se ne more zadovoljiti s Hooverjevim načrtom, ki je ne bo prinesel nobenega dobička, pač pa le škodo. Jugoslavija ima namreč od svojih bivših sovražnikov več dobiti, kot pa znašajo obveznosti, ki jih mora plačati zaveznikom.

Komisiji je bil predložen tudi spor, ki je nastal med Grško in Bolgarsko zaradi reparacijskih plačil. Komisija je odvrnila, da se z zadevo ne more baviti, in naj skušata obe državi medsebojno rešiti to vprašanje.

V splošnem so komisiji izvedencev povzročale največ preglavic male države, ki so precej uspešno dokazale, da jim bo Hooverjev načrt škodil.

Pomisli je pa treba, da je Hoover stavil svoj predlog v prvi vrsti zato, da pomaga Nemčiji ter da ji nekoliko olajša neznosna finančna bremena.

Francija, ki se je dolgo časa odločno protivila predlaganemu moratoriju, se je slednjič pomirila ter sprejela predlog z malenkostnimi pridržki.

KOMUNISTIČNI KANDIDAT V CHILE

SANTIAGO, Chile, 11. avgusta. — Komunistična stranka je imenovala Elliasa Laferte kandidatom za predsedniško mesto. Volitve se bodo vršile meseca oktobra. Laferte je znan delavski voditelj.

ROMUNSKA BANKA ZAPRTA

BUKAREŠTA, Romunska, 11. avgusta. — Danes je zaprla svoja vrata "Bank of Brekovic", ena največjih romunskih bank. Rečeno je bilo, da je začela banka v hipne finančne težave ter da bo začela po par tednih zopet poslovati.

Amerika naj bi posnemala Kanado

NA KUBI JE OBSEDNO STANJE

3000 oboroženih revolucionarjev je pripravljenih na boj. — Boji iztočno od Havane.

HAVANA, Kuba, 11. avgusta. — Cela Kuba je pod obsednim stanjem. Predsednik Machado je dobil danes od kongresa dovoljenje, da pokliče pod orožje vsakega Kubanca, da napravi konec vstajskemu gibanju.

V Guanabano, obreznem kraju iztočno od Havane, so se še završili boji med vojaštvom in vstajni in pri tem je bil ubit neki korporal ter več vojakov.

Prejšnji predsednik Menocal se je izkrcal v Nipes zalivu, da zaneti tam vstajo proti Machado.

Tukaj so krožila poročila, da je pozval Menocal prebivalstvo, naj požene vlado iz urada. 3000 revolucionarjev je pripravljenih na boj.

Notranji minister pa je izjavil, da bo sedanja vlada zatrla vsako vstajško gibanje.

V Santa Ana Finca v bližini Havane je prišlo danes do nadaljnjih izredov, pri katerih je bilo ranjenih dosti ljudi. V zaprtem vseučilišču je eksplodirala velika bomba. Pri tem so bile poškodovane tri osebe.

SANTIAGO, Kuba, 11. avgusta. — Čeprav vlada velika napetost, je vendar vse mirno. Vojaške oblasti imajo položaj dobro v rokah in opazujejo vsaki korak vstajev.

POTI NEMŠKIM KOMUNISTOM

"Rote Fahne" suspendirana za dva tedna. — Izdane so tudi druge odredbe za zatrtje komunistov. — Položaj v Berlinu.

BERLIN, Nemčija, 11. avgusta. — Stroge odredbe, ki se tičejo zatrtja komunistov in aretiranja vseh oseb, odgovornih za zadnje izrede, so bile uveljavljene.

Policijski ravmatelj je razpisal nagrado 20,000 mark za aretacijo ter obsodbo oseb, ki so ubili dva policijska stotnika.

Vsa zborovanja na Buelow-trgu so bila za nedoločen čas prepovedana.

Komunistični list "Rote Fahne" je bil suspendiran za dobo dveh tednov.

Lebknechtovo hišo, glavni stan komunizma, je zasedla policija. Kancelar Bruening in zunanji minister Curtius sta se vrnila danes zjutraj iz Rima, kjer sta se posvetovala z italijansko vlado.

V narodnem glavnem stanu Stahelhelma je bilo objavljeno, da bo vložen protest proti kršenju pravic zborovanja.

POLET DO-X

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 9. avgusta. — Nemško veleletalo DO-X je v soboto popoldne odletelo iz San Lusa proti Para.

LINDBERGH JE MORAL PRISTATI

Petinsedemdeset milj. vstran od Nome, kamor je bil namenjen, je moral vsled goste megle pristati.

NOME, Alaska, 11. avgusta. — Včeraj sta odletela Col. Charles A. Lindbergh in njegova žena s Point Barrow proti Nome. Svojega cilja zastran goste megle nista mogla doseči. Zvečer sta pristala na Seward polotoku.

Poročila, ki so dospela sem, ne javljajo natančno, kje sta pristala, toda zdi se, da se nahajta nekje ob Kontzebue zalivu.

Razdalja med Point Barrow in tukajšnjim krajem znaša nekaj nad petsto milj.

POINT BARROW, Alaska, 11. avgusta. — Sprva je bilo rečeno, da se bo podal polkovnik Lindbergh s svojo ženo na Japonsko na politične razdalje. Toda vse kaže, da v tem slučaju ne gre za politične.

Lindbergh je tehnični svetovalec za Paan-American Airways, in srha njegovega sedanjega poleta je najbrž, da najde najbolj pripravno pot za zračno pošto med Ameriko in daljnim Iztokom.

CRAMERA ŠE POGREŠAJO

Norveški letalec je pripravljen obnoviti iskanje. — Cramer je morda na Norveškem.

KODANJ, Danska, 11. avgusta. — Močan vihar, ki je razburkal Iskanje norveškega letalca Parkera Cramerja, ki bi bil moral dospeti že včeraj sem. Ladje, ki so kljub temu odšle na morje, so dočile povelje, naj iščejo enokrilnik, s katerim je hotel priti letalec preko Faroe otokov.

Cramer je izurjen letalec in vsled tega se domneva, da je najbrž pristal na norveški obali.

SPOPAD MED INDIJCI IN MUSLIMANI

AKOLA, Indija, 8. avgusta. — Veliko število muslimanov je napadlo s palčami in kamenjem indijsko procesijo, ki se je vršila po tukajšnjem mestu. Prišlo je do vročih spopadov, v katerih je bilo ranjenih več oseb. Policija je slednjič napravila mir.

KITAJSKA BOLNIŠNICA SE JE PORUŠILA

HANKOV, Kitajska, 10. avgusta. — Valed neprestano naraščajoče vode se je porušil včeraj del Hankow Union Mission bolnišnice. Štiristo bolnikov in strelčikov je utonilo.

NEZAPOSLENOST V NEMČIJI
BERLIN, Nemčija, 11. avgusta. — Dne 31. julija je bilo v Nemčiji 3,976,000 nezaposlenih. 15. julija jih je bilo 20,000 manj.

MOSLIMANI BOJKOTIRAJO KONFERENCO

Mohamedanci zahtevajo obširne polnomoči. — Dosti Amerikancev bi rado odšlo v Indijo.

ALAHABAD, Indija, 11. avgusta. — Mohamedanci, ki se udeležujejo tučorujočega konventa, so sklenili bojkotirati konferenco v Londonu.

To je predlagalo 19 mohamedanskih delegatov, ki predstavljajo manjšino na konferenci.

Dalje so zahtevali bojkot za slučaje, če bi bile odklonjene njih zahteve.

Zahtevajo tretino vseh sedežev v centralnem zastopstvu ter večino sedežev v kabinetu.

Meje bi bile določene po postavi.

BOMBAY, Indija, 11. avgusta. — Številni Amerikanci so pismeno napisali Mahatmo Gandhija za dovoljenje, da vstopijo v njegovo uzorno državo, ko bi bila ustanovljena. Gandhi je odgovoril:

— Vi bi morali vedeti, da je podnebje v Indiji tako, da zahteva vpoštevanje vseh pravil za zdravo življenje.

— Z denarnimi sredstvi se morajo vsi založiti, ker je dežela revna in potrebuje dosti od onih, ki hočejo živeti tukaj.

V nobenem slučaju pa ni treba prestopiti v našo vero.

Vsakdo bo moral živeti po svoje ter razumeti vse vere, ki so potrebne.

GANDHI ZAHTEVA ENAKO PLAČO ZA VSE

BOMBAY, Indija, 9. avgusta. — Včeraj je govoril pred skupščino trgovcev indijski nacionalistični voditelj Mahatma Gaidhi in jih pozval naj nehajo prodajati alkoholne pijače. Nato je nakratko opisal, kakšne razmere bodo nastale v Indiji ako dosežejo Indiji samostojnost. V bodoči indijski državi bodo študirani in izobraženi ljudje istotoliko plačani kot navadni delavci.

— Zdravniki, — je rekel, — ki zdaj zahtevajo za obisk pet dolarjev, se bodo morali zadovoljiti z desetimi centi. Advokati, ki zahtevajo pet tisoč dolarjev, bodo dobili kvečjem petdeset centov. Temelj resnične svobode sta prostost in zadovoljstvo, ne pa stremljenje po razkošnem življenju.

S "PRINCESINJO" SO ZELO OZIRNI

WASHINGTON, D. C., 10. avgusta. — V Ameriki biva že dalj časa Anastazija Čajkovska, ki pravi, da je najmlajša hči ruskega carja, kateri se je posrečilo ujeti boljševikom. Zanj se je zavzela neka "visoka" ameriška dama. Razni časniki so ponovno dokazali, da je ženska čisto navadna pustolovka, toda delavski department ji je dovolil, da se sme še šest mesecev muditi v deželi.

Delavski urad je mnenja, da je težko deportirati človeka iz Amerike v Rusijo, ker med državama niso obnovljene diplomatske zveze.

ADVERTISE
in "GLASNARODA"

VSEPOVSOD VLADA VZDRŽNOST

Mrs. Marion Booth Kelley, ki se odločno zavzema za preklic suhaške postave v Združenih državah, je prepotovala kanadske province Quebec, Ontario in New Brunswick. Vsega skupaj je prevozila dva tisoč šeststo milj dolgo pot ter ne more prehvaliti, kar se zmernosti tiče, tamošnjih razmer.

Posebno v onih pokrajinah, kjer žive Kanadci francoskega izvora, kojih predniki se tekom revolucionarne vojne niso hoteli boriti proti Angliji, so razmere vzorne.

Prebivalci točno izpolnjujejo vse postave, tikajoče se prodaje opojnih pijač. Nikjer na poti ni opazila pijancev in obcestnih beznic. Vseposvod prevladuje resnično razpoloženje za zmernost.

Mrs. Kelley je članica komisije, ki naj bi študirala in priporočila kontrolo nad prodajo opojnih pijač v državi New York, ter je ena voditeljic ženske organizacije za reformo narodne prohibicije.

Prepotovala je že razne dežele in natančno proučila razmere.

Prepričana je, da se je prohibicija v tej deželi popolnoma izjalovila. Noče pa priporočiti nobenega definitivnega sistema kontrole, češ, da bodo to uredile posamezne države, kakorhitro po 18. amendment preklican.

Ameriška mladina naj bi prišla v Kanado — pravi Mrs. Kelley — in se tukaj na lastne oči prepričala, kaj je prava zmernost in treznost. S tem seveda ne mislim onih kanadskih krajev, kamor prihajajo Amerikanci žeto gasit, ker jim je to gašenje v domovini prepovedano.

Predvsem sem si ogledala male kraje, toda po gostilnah nisem videla pijače. Pijačo človek lahko kupi v državnih trgovinah, in nad vse razveseljivo dejstvo je, da te trgovine niso prenapolnjene.

Tudi v Kanadi cvete po nekaterih krajih butlegarstvo, toda namenjeno je izključno le za Amerikance.

Ko je bila v Quebecu in Ontariu tekom vojne prohibicija, je mladina istotako pila kot pije zdaj v Združenih državah. Zdaj je vse drugače. Državljeni z nekakim ponosom izpolnjujejo lokalne postave, ki določajo, prodajo alkoholnih pijač.

JENHIŠAN SE JE VRNIL

Nankinška vlada se mora baviti z novim problemom. — Kantončani so se spopadli z nacionalisti.

SANGHAJ, Kitajska, 10. avgusta. — Navzlic temu, da se je Šijunanova vstaja zadnji teden izjalovila, se mora baviti nankinška vlada z novim problemom. Iz pregnanstva v Darienu se je namreč vrnil v Šansi general Jenišan, ki so ga več let nazival "vzornega" guvernerja Šansi province.

Navzlic temu, da je njegov povratek povzročil precej razburjenja, prevladuje splošno mnenje, da je prišel nekoliko prepozno, da bi mogel Nankingu kaj prida škodovati.

Tukaj se vrši važna konferenca, koej namen je uravnati spor med vsaj Šekodvo vlado in kantonskimi vstajši.

HONGKONG, Kitajska, 10. avgusta. — V Talyuling gorovju se je završil vroč spopad med kantonskimi vstajši in nacionalisti. Obe stranki sta imeli precej mrtvih.

AMERIKANCA OBDOLEŽENA ŠPIJONAŽE

TOKIO, Japonsko, 11. avgusta. — Amer. letalca Pangborn in Hernndon, pri katerima je našla japonska policija nad sto filmskih posnetkov raznih japonskih utrdb, sta obdoležena špijonaže. Z zadevo se že bavi japonsko državno pravdnštvo.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Pri nas naloženi zneski prinašajo obresti po 4%

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštnih naslovih točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na izdanih potrdilih.

Naslovljenec prejme torej denar doma, brez samodejnega, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisanimi naslovljenci in šifrom sadnjih poštnih, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji in stari domovini.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.
Telephone Barclay 7-0380 ali 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Trezor.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
16 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	Za izmenstvo za celo leto	\$7.00
za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dogajal brez podpis in osebosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovni pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 116 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

DOAK ODGOVARJA

Kot poročano, je izdala Wickershamova komisija poročilo glede ravnanja s priseljenci in deportiranci na Ellis Islandu in drugih priseljeniških postajah.

Ker spada priseljeniški urad v področje delavskega tajnika, je umevno, da delavski tajnik Doak ni bil poročila prav posebno vesel.

Toda iz zagate se je treba izkopati. Doak pravi enostavno, da se ne tičejo očitki njega, pač pa njegovega prednika, bivšega delavskega tajnika in sedanjega zveznega senatorja Davisa.

To je deloma res, in senator Davis bo na to odgovoril. Dejstvo je pa tudi, da so se v času Doakovega uradovanja završili napadi na miroljubne cerkvene skupščine, katere so priredili priseljenci. Priseljeniški uradniki so upali, da bodo na teh skupščinah zalotili kaj nepostavno priseljenih, katere bodo deportirali.

In nadalje je dejstvo, da so priseljeniški uradniki odvedli na policijsko postajo vse one udeležence, ki se niso mogli takoj izpričati, da so prišli v deželo postavnim potom, oziroma, da so državljani Združenih držav.

Proti takemu početju so protestirali že razni senatorji in poslanci, in zagotovljeno jim je bilo, da se taki slučajni ne bodo več ponovili.

Delavski tajnik pravi v svojem odgovoru: — Poglavito je, da ima ameriški narod pravico, deportirati vse tujezemske zločince in inozemce, ki so prišli nepostavnim potom v deželo.

V tem oziru zavzema absolutno pravilno stališče. Nihče ni more oporekati, če pravi, da je ena prvih nalog njegovega departamenta, očistiti deželo tujezemskih zločincev.

Ali je pa nevarnost v tem pogledu res tako velika, kot jo skuša predočiti delavski tajnik Doak?

Ali so butlegarji, raketirji in gangsterji res sami inozemci, kot bi rad dokazal delavski tajnik Doak?

Wickershamova komisija je tudi na to odgovorila ter odločno poudarila, da so za širjenje zločinskega vala v prvi vrsti odgovorni turojeni Amerikanci, ne pa inozemci.

Ko se bo sestel prihodnji kongres, mu namerava predsednik Hoover predložiti priporočila Wickershamove komisije.

Kongres bo gotovo vpošteval dejstva, ki jih je dosegla komisija in ne bo poslušal kričanja takozvanih "sto-percentnih" Amerikancev, ki bi radi priseljenca v žlicah vode utopili.

ITALIJANI IN AFRIKA

Italijani so z okupacijo oaze Kufra dosegli brez dvoma lep uspeh. Po skoraj triletnih vtrajnih naporih plapolja sedaj svojska zastava na najjužnejših točkah Tripolitanije in Cirenaike. Samo še stari "gorski volk" Omar el Muktar se je uporno držal na visoki planoti Cirenaike: bil je zadnja in edina nada nomadskih beduinov, ki se upirajo italijanski okupaciji. Sedaj je padla železna roka fašizma tudi na njega in njegove pristaise.

Italijansko politiko v Afriki vodi znani general Graziani. Že ko je prišel na svoje mesto v Bengasiju, je general Graziani spoznal, da ne bo kos upornikom s samimi vojaškimi operacijami, ker je Muktar, čeprav je bil preganjan na nedostopne gorke planjave Cirenaike, še vedno ostal v zvezi z nomadskimi plemeni po Tripolitaniji. Dobival je z njihovo pomočjo živila in municijo, pa tudi bojevnike, tako da njegove sile kljub neprestanim napadom italijanske kolonialne vojske niso nikdar pešale. Beulinski šejki so poleg tega dajali Muktarju važne informacije o kretanju italijanskih čet in obenem vedno iznova netili uporniški duh med svojimi plemeni, čeprav so se navidezno sprijaznili z italijanskimi oblastmi in se radi udeleževali raznih svečanih parad.

Graziani je zato videl, da mu ne pomagajo najpopolnejši operacijski načrti. Opustil je strategijo svojih prednikov in se zatekel k celi vrsti političnih, gospodarskih in policijskih ukrepov, ki so povzročili vihar ogorčenja v islamskem svetu, a za Italijo rodili zaželjene sadove. Najprej je Graziani razgnal senusitske bratovščine, ki so bile glavni stebel protitalijanskega odpora in zaplenil njihovo imetje. Ukinil je darove in prispevke plemenskim poglavarjem in interniral 32 šejkov, ki so bili osumljeni zvez ali simpatizirali z uporniki, na malem otoku Uti-ki med Sicilijo in Sardinijo. Uvedel je strogo kontrolo vsega prometa v italijanskem kolonialnem ozemlju. Da bi preprečil ali vsaj omilil aprovizacijo upornikov, so dobili trgovci stroga navodila, da morajo točno zabeležiti, komu so kaj prodali in koliko. Razpustil je nezanesljive bataljone, sestavljene iz domačinov, in proglasil nad vsa pokrajina preki sod. Kakor fašistični tribunal v Rimu, tako tudi Grazianijevo izjemno sodišče potuje iz kraja v kraj, da takoj na mestu kakega upora sodi in obsodi. Sodišče potuje navadno kar z letali in je pravi strah za vso Tripolitanijo.

Vseh treh sredstev se poslužujejo tudi ostale evropske kolonialne države. Graziani pa je posegel še po drugih sredstvih, ki do sedaj še niso bila običajna v kolonialni politiki. Da bi preprečil uhajanje domačinov med upornike, je izpraznil vse ozemlje, ki meji na uporniški teritorij, in njegove prebivalce preselil k morju, večinoma v pustino ob zalivu Velike Sirte. Osemdeset tisoč ljudi, dobra polovica celotnega prebivalstva Cirenaike, se je udeležilo s svojimi čredami tega prisilnega eksodusa. Teden za tednom so dolge vrste velbdov, nato vrstne s šotori, domačim orodjem ter ženami in otroci, na več sto kilometrov dolgi kavaranski poti spominjale na svetopisemska preseeljavanja. V novi pokrajini so bila plemena naseljena v koncentracijskih taboriških kakor vojni ujetniki za časa vojne.

Na proteste, ki so se proti tem metodam pojavljali v Evropi, odgovarjajo fašistične oblasti, da bi ljudstvo, ako bi ostalo v starih krajih v zvezi z uporniki, še več trpelo v neprestanih gverilskih borbah. Razen tega, pravijo, se bodo saharški beduini na ta način navadili na stalno življenje in bo v Cirenaiki likvidirano vprašanje nomadstva. Seveda je to zelo dvomljivo, kajti veke in veke so beduini živeli po svojih zakonih in so bili pri tem srečni; imajo svoj način življenja, ki ga nočejo zamenjati za evropske navade, niti za evropsko civilizacijo.

Ko so bili uporniki z evakuacijo širokega pasu odrezani od ostalih

PODZEMNI PARIZ.

Pariz je bil že od nekdaj močna privlačna točka za tujce in to po pravici, kajti toliko lepote in toliko zanimivosti ni zlepa na enem samem kraju nakopičene kakor ravno v Parizu.

Časi pa se izpreminjajo in ljudje tudi. Današnji svet se ne zanima več toliko za cerkve in za lepa druga poslopja in za muzeje itd., ampak hoče pred vsem opazovati življenje v "podzemnem" Parizu, zlasti življenje "apašev" (farab) in drugih zločincev.

Premeteni Parižani so znali to čudno "modo" kaj hitro izkoristiti in so začeli takoj ustanavljati "umetne" zločinske beznice in "umetne" apaše, kamor so potem vodili senzacijske lažne tujce.

Vloge "apašev" so prevzemali jako radi brezposelni gledališki igralci, ki jih je v Parizu vedno na stotine. Ti so se morali pred tujci prepetati po vseh pravilih prostnega pariškega pretepa; če pa se je kakšen tujec začel s kakšnim takim apašem pogovarjati, je moral "apaš" pripravovati z vso krutostjo, koliko ljudi je že pomoril in koliko krat je že iz ječe ušel...

Tako so znali in znajo pretkani Parižani še danes ustrezati željam tujcev, da si lahko čisto brez skrbi ogledajo "podzemni" Pariz za drag denar...

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

pokrajini italijanske Afrike, se je Italija obrnila na egiptsko vlado z zahtevo, naj onemogoči tudi vsako zvezo upornikov z Egiptom. V Kajru so to odklonili, češ, da bi s tem grešili proti verski solidarnosti islamu. Za to je dal Graziani svojim tehničnim četam nalog, da presekajo vsako zvezo med Cirenaiko in Egiptom ter zgradijo mejo bodoče žice od Sredozemskega morja do oaze Djerabub, na razdalji preko 300 km. Ker je ta pokrajina gola nepregledna puščava in je bilo treba pripeljati vsak kamen in vsako kapljo vode, je Grazianijevo delo zahtevalo ogromne žrtve na ljudeh in v denarju. Na vsakih 50 km je postavljena mašna trdnjava, opremljena z močno orožjem in oklopnimi avtomobili, s topovi, strojnimi puškami in letali. Ta novi kitajski zid, ki je uprilično tako dolg, kakor je bila italijanska fronta v vojni, so začeli graditi v maju in se sedaj bliža svoji dovršitvi.

Omar el Muktar, "gorski volk", bo na ta način res docela odrezan od zunanega sveta: ter se bo moral, blokiran in zajet, prejeti slej vdati. Italijanska Afrika bo potem pacificirana, vendar pa je veliko vprašanje, ali bo ta rezultat vreden žrtve, ki so bile in še bodo zanj potrebne. Zlasti je vprašanje, ali bo odtehtal dejstvo, da si je fašistična Italija s svojimi metodami nakopala besno sovraštvo islamu, ki je vsaj v severni Afriki še vedno zelo mogočna sila.

Nesreča v opekarni.

V Novem selu pri Vrtnjački banji se je pripetila težka nesreča v tamkajšnji opekarni. Ko so popoldne morali pričeti z delom, se je neki delavec povzpela na gornji del stroja, da bi naravnal jermene. Ko je bil že zaposlen, je stroj bil stavljen v pogon. Delavec se je hotel naglo umakniti, pri tem pa je padel pod kolesa. Ko so motor ustavili, je bil nesrečni delavec že mrtev. Ponesrečeni delavec je oče treh otrok.

Poizkus samomorja 72-letnega starca.

Pri Tomislavovem parku v Osijeku je skočil v Dravo 72-letni stari Janos Szabo iz Darde. Očividni, ki so se nahajali v bližini, so starca potegnili iz vode. Starac je krčevito držal v roki steklenico ruma, s katerim si je menda jačal pogum za obupni čin. O vzroku svoje namere stari ni hotel dati pojasnila.

Ribolov se letos ni obnesel.

Iz Splita poročajo, da prihaja letos na trg vedno manj rib in da so cene precej visoke. Dovolj rib da je bilo letos samo v prvi polovici meseca junija. Ribiči se splošno pritožujejo, da je letos slab ribolov, ki mnogo zastaja za lanskim.

Zaradi njive dva mrtva.

Rodni Čiči in Markoviči v Kruševu se že dolgo sovražita in prepirata zaradi njive. Te dni sta se ponovno spri, iz prepira je nastal pretep in končno sta obležala na bojišču dva mrtva.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Iz Jugoslavije.

Z vilami zabodel soseda.

Štefan Brumen iz vasi Turdišče blizu Čakovca je napadel in zabodel z vilami svojega soseda Viktorja Kamensarja. Ranjenca so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu umrl. Obdukcija je pokazala, da mu je soseda zasadel železne vile pod levim očesom v glavo tako močno, da so bili poškodovani možgani.

Žganja se je napil in zabodel prijatelja.

V Novih Karlovcih je prišlo pred kratkim do krvavega pretepa med dobrimi prijateljem, delavcem Gjurjo Brankovičem in Jošipom Pšenikom. Delavca sta se napila žganja in zaradi neke malenkosti sta se sporekla. Kar je Branković potegnil nož, Pšenički je pa zbežal. Toda Branković ga je kmalu dohitel in mu porinil nož v hrbet, da se je takoj mrtev zgrudil. Ko je že ležal mrtev na tla, mu je Branković še trikrat zasadel nož v prsa, potem se je pa skrčil doma, kjer so ga oroniki aretirali.

Smrt otroka v kuhanem sladkorju.

Todor Vasiljevič iz Iloka je kuhlal doma v velikem loncu sladkor. Ko je bil sladkor skuhan, je postavil lonec na tla, da bi se sladkor ohladil. Nesreča je pa hotela, da je prišla v očetovi odsotnosti k loncu dveletna hčerka, ki se je nekaj časa igrala, potem je pa padla v lonce. Opekla se je tako strašno, da je takoj umrla.

Nesreča v opekarni.

V Novem selu pri Vrtnjački banji se je pripetila težka nesreča v tamkajšnji opekarni. Ko so popoldne morali pričeti z delom, se je neki delavec povzpela na gornji del stroja, da bi naravnal jermene. Ko je bil že zaposlen, je stroj bil stavljen v pogon. Delavec se je hotel naglo umakniti, pri tem pa je padel pod kolesa. Ko so motor ustavili, je bil nesrečni delavec že mrtev. Ponesrečeni delavec je oče treh otrok.

Poizkus samomorja 72-letnega starca.

Pri Tomislavovem parku v Osijeku je skočil v Dravo 72-letni stari Janos Szabo iz Darde. Očividni, ki so se nahajali v bližini, so starca potegnili iz vode. Starac je krčevito držal v roki steklenico ruma, s katerim si je menda jačal pogum za obupni čin. O vzroku svoje namere stari ni hotel dati pojasnila.

Ribolov se letos ni obnesel.

Iz Splita poročajo, da prihaja letos na trg vedno manj rib in da so cene precej visoke. Dovolj rib da je bilo letos samo v prvi polovici meseca junija. Ribiči se splošno pritožujejo, da je letos slab ribolov, ki mnogo zastaja za lanskim.

Zaradi njive dva mrtva.

Rodni Čiči in Markoviči v Kruševu se že dolgo sovražita in prepirata zaradi njive. Te dni sta se ponovno spri, iz prepira je nastal pretep in končno sta obležala na bojišču dva mrtva.

Vojna mornarica prevzela meteorološki observatorij v Splitu.

Po vseh iz Splita je od splitske mestne občine prevzela meteorološki observatorij na Marjanu. Observatorij ostane še nadalje last občine, zakup je bil sklenjen za tri leta. Mornarica bo sedaj centralno svoje meteorološke službe prenesla v Split. Vodstvo observatorija je prevzel kapitan bojnega broda Spasov.

Arheološke najdbe iz 3. stoletja.

V občini Botoš v okolici Subotice se vrše v zadnjem času arheološka raziskavanja. Pri izkopavanju so našli te dni pokopališče iz 3. stoletja po Kristu. Iz Beograda je prišel v Botoš direktor narodnega muzeja dr. Milodrag Grblč. Našli so tudi mnogo napisov iz one dobe. Izkopavanje se nadaljuje.

Tragična smrt dveh otročičkov.

V vasi Rakitju pri Mostaru je nastal požar v hiši kmeta Kulčica. Požar se je razširil tudi na gospodarska poslopja in kmetu se je zadušilo v hlevu tudi nekaj glav živine. Ko so pa požar končno pogasili, so našli na pogorišču vsega ožganega Kulčičevega edinega otročička. O podobni nesreči poročajo iz vasi Jaruga blizu Novega sada. V hiši kmeta Jovana Tala je ostal samo triletni otrok, ki se je igral z vžgalicami in zažgal obleko na sebi. V strašnih mukah je nesrečni otrok podlegel opeklinam.

Samomor živčno bolne.

Te dni so našli v Mostaru obešeno Mitro Ostič iz Karajnoviča. Mitra je odšla zgodaj zjutraj na trg in ko se je vrnila, je pustila živila v kuhinji, sama je pa odšla v shrambo in se obesila. V smrt jo je pogнала težka živčna bolezen.

Harakiri 66-letnega kmeta.

V vasi Klanjačka jezera pri Klanju si je hotel končati življenje 66-letni kmet Pavao Vutmeje. Mož si je štirikrat zasadel oster kuhinjski nož v trebuh in se onesveščen zgrudil. Prepeljali so ga v bolnico, toda zdravniki imajo malo upanja, da bi ostal pri življenju. Vzrok poskušene samomora si je bil preprič s sorodniki, ki so si že skočili v lase, kdo bo podedoval Vutmejevo premoženje.

KATOLIŠKI UČITELJI ODPUŠČENI

MEXICO CITY, Mehika, 11. avgusta. — Iz Vera Cruza poročajo, da so bili odpuščeni iz službe vsi tamkajšnji učitelji, ki so katoliške veroizpovedi. Tozadevno odredbo je izdal vzgojni minister.

POZOR, ROJAKI!

V soboto dne 15. avgusta ob 8. zvečer bodo kazali v Hartley House, 413 West 46th Street, New York City filme veselovskega sokolskega zletanja, ki se je vršil lani v Beogradu. Izven tega bodo kazali tudi razne druge zgodovinske slike. Vstopnina za odrasle je 75c, za otroke pa 25c.

DRUŠTVA
KI NAMERAVATE PRIREDITI
VESELICE,
ZABAVE
OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vašo članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berile
(ENGLISH SLOVENE READER)
\$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
226 West 13 Street
New York City

VSE ONE ROJAKE ŠIROM ZDRUŽENIH DRŽAV IN KANADE, KI SE NIMAJO PRI NAS VLOG, VABIMO, DA SE PRIDRUŽIJO NAŠIM MNOGOŠTEVILNIM VLAGATELJEM

Denar je pri nas varno naložen in ga zamorejo vlagatelji dvigniti takoj, brez vsake odpovedi, kar je v mnogih slučajih zelo važno.

Vloge obrestujemo po 4%

Sakser State Bank
68 COLLEGE STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. P.:

TRIJE NA KLOPICI

Stal sem na križišču in čakal na cestno železnico. Zato hro vróci dan se je nagibal h koncu, mračilo se je in omamljeno mesto je navidezno zadihalo. Nekoliko korakov od mene, pod vhomod velike hiše, je čepel berač — "trup", ki je imel na mestu svojih nog dve usnjeni krpi, po katerih je drsel. Pred njim njegov klobuk kot zbiralnica za mlodare mimoidócih. Le malo bakrenih novcev je bilo v njem. Nikel-naste novce, če jih je sploh dobil, je pohabljenec gotovo hitro skrnil iz strahu, da bi mu jih kdo zavidal.

Spravil je tudi bakreni drobiž, si nataknil klobuk in ostavljal svoje mesto s pomočjo rok, na katere je bil pritrjen dva mala ročna podplata. Klop nasproti je bila njegov smoter; hitro jo je dosegel, se spretno zavihtel nanjo in se spustil udobno na naslanjajo. Pogled mu je postal blažji, vedenje pokojnejše. Počival je. Delo beračenja je za njim nevesele uradne ure so mimo. Z ljudmi nima danes opravka več... sedaj ni več nameščenec dobrodelnosti... sedaj je zasebnik svoj lastni gospod!

Z lagodno kretinjo, z roko na pol v žepu si zvija cigareto. Preslo je nekoliko minut, potem se je pojavila mlada, dekliška ženska, ki se dila k njemu. Način njiju kratkega pozdrava, način, kako sedi poleg njega, kaže, da spadata skupaj. Dekle iztega nogo naprej, jo guga, kaze na čevlje. Zvok njenega glasu ne prihaja da mene.

Kakšen nenavaden par... tudi "trup" ima svojo dekle! Zakaj pa ne... Med tem ko se je mož sklonil naprej in se rahlo dotaknil njene noge, je stopila neka ženska do klopi. Prikimala je dekletu, pogledala zvedavo na trup, sedla. Kratke besede so padle, potem je ženska potegnila culo iz svoje košare, jo odvezala. Prikazali so se čevlji, skoraj neobnošeni, popravljeni, malo da ne "novi". Odkod jih ima, kako izdeluje iz starega novo, to je njena skrivnost.

Par sledi paru, drug lepši od drugega. Celo čevlji iz krokodiljega usnja so med drugimi, lakasti čevlji niso pritegnili kot nemoderne niti pogleda. Končno si je dekle izbralo par, si ga ogledalo od vseh strani, pokazalo ga svojemu drugu. Po kretinji sem razumel odgovor breznožca: — Pokazi nogo!

Dekle je vtgnilo svojo, z nogavicami iz umetne svile oblečeno nogo proti njemu, položilo novi čevlji poleg starega, pomerilo, primerjalo, uživalo....

— Poskusi!
Prodajalka ji da žlico za čevlje. V hipu je mlada ženska odvrnila stare čevlje in si ročno obula nove, vstala stopila malo sem, malo tja.

Breznožec opazuje zadovoljno nogo, vitke, ravne noge. — So pravi? — Da.

Prodajalka je zvezala culo; vstala je in čakala. Pohabljenec seže v žep... tjakaj nad usnjenima krpa-

ma... potegne iz žepa polno roko drobiža, še za eno pest, še za eno. Koptiči ga na kupčke po različni vrednosti.

OBLJUBA DOLG DELA

Pariški kirurg dr. Rosenmark je naperil proti nekemu svojemu bivšemu pacientu nenavado tožbo. Od bogatega toulonskega meščana zahteva 100.000 frankov. — Svojtčas je imel moža pod nožem in mu je s svojo zdravniško spretnostjo rešil življenje. Hvaležni bolnik mu je tedaj pisal pismo, v katerem se mu je zahvalil za njegov trud in velikodušno pristavil, da mu priznava za primer njegove invalidnosti 100.000 frankov nagrade, ki se mu izplača s tistim dnem, ko bi se pokazalo, da je zdravnik nesposoben za delo.

Ranocelniku niti na misel ni prišlo, da bi se kdaj utegnila ponuditi takšna prilika, ki si je ni želel. Toda življenje je nepreračunljivo in zgodilo se je, da je kirurg res postal delanovožen. Odrezati so mu morali obe nogi. V tej nesreči se je domislil obljube nekdanjega pacienta. Poiskal je njegovo pismo in mu sporočil, kaj ga je zadelo. Toda nehvaležni mož je medtem že pozabil na svojo obljubo in se niti ni zmenil za rešitelja svojega življenja. Dr. Rosenmarku ni preostalo nič drugega kakor tožba. Te poti se je tudi poslužil.

Toulonec se zdaj izgovarja, da je obljubil izplačati 100.000 frankov samo v primeru, ko bi bil kirurg popolnoma pohabljen. Z odrezanimi nogama — pa — veli — je še vedno sposoben služiti se vsakdanji kruh. Dr. Rosenmark seveda ne odneha in tako se bo vršila pred pariškim sodiščem zanimiva pravda, ki bo prinesla odločitev, če se mora dama obljuba izpolniti, ali če se lahko besedo požre.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naproseni, da jo po možnosti čimprej obnove. — Uprava "G. N."

PATENT!

Prodajte svoj patent ali iznajdbo s tem, da razstavite svoj model na drugi in večji Mednarodni Patentni Razstavi, Chicago. Na tisoče izdelovalcev in kupovalcev patentov si bo ogledalo nove priprave in patente za prodajo. Zelo nizke cene. Če nimate modela, bosta rizba in opis zadostovala. Pišite po brezplačno knjižico. — E. Hamilton Edison, Managing Director, International Patent Exposition, Merchandise Mart, Chicago.

CERKEV NA ŠPANSKEM

Cerkev katoliško in druge, so v povojni dobi zadeli hudi udarci. Njihova politična moč je v mnogih deželah, kjer so pred vojno igrale odločilno vlogo, zelo oslabele, če ne docela ugasnila. Boljševiška Rusija jo skuša popolnoma izkoreniniti ne le iz javnega, temveč tudi iz zasebnega življenja. V Nemčiji se silno širi protiverška propaganda, enako tudi v Avstriji in na Češkem, čeprav bolj na tihem in v Franciji sami je vedno več ljudi, ki niso krščani. O dogodkih v Mehiki, ki se pravkar razvijajo v nov kulturni boj, niti ne govorimo in ravno tako ne o Litvi, kjer vlada med cerkvijo in državo še vedno vojno stanje. K temu pridejo za Vatikan še skrbi zaradi neomiljenega konflikta s fašizmom, tako da situacija Vatikana res ni rožnata.

Največje skrbi pa povzročata v zadnjem času voditeljem vatikanske politike razvoj dogodkov na Španjskem. Tam so korenine cerkve pognale tako globoko, da so prepredle vse življenje in svo zgodovino naroda, tako da je cerkev nemogoče izločiti iz dnevnega dogajanja in ji odkazati nekako več ali manj nevtralnega stališča. Često vane na njo odgovornost tudi za dogodke in razmere, ki jih res ni ona zakrivila in vedno znova prihajajo vesti o izbruhih naravnost besnega sovražstva proti njej. Ljudje, ki sede danes na odgovornih mestih v Španiji, sicer obsojajo in tudi zatirajo proticerkvene izgrede, obenem pa glasno govore o potrebi, da se stre prevalentna moč cerkve v Španiji. V to svrhu zahtevajo ločitev cerkve od države, izgon nekaterih meniških redov, zlasti jezuitov, zaplenitev cerkvenih veleposestev in odpravo monopola cerkve na vzgojo mladine.

Na ločitev cerkve od države bi španski katoliki morda še pristali. Vsaj eden njih voditeljev se je izrazil v tem smislu, češ "kar izgubimo na prestižu, pa pridobimo na svobodi". Vendar gredo zahteve novih španskih gospodarjev dalje in senor Clavello, predsednik socialistične stranke je nedavno dejal: "Ne zahtevamo samo ločitev cerkve od države, ampak zahtevamo tako cerkev, ki bo podrejena državi. Zahtevamo, da bo podrejenost cerkve državi vsaj taka kakor je bila v prejšnjih časih podrejenost države pod cerkev".

Spričo takih nazorov sovražnega tabora je razumljivo, da tudi katoliški voditelji ne držijo križem. Ustanovili so novo politično organizacijo "Accion Nacional" in čisto javno proglašajo, da so pripravljeni boriti se tudi z orožjem za svoje pravice, če bo potrebno. Vendar so zaenkrat vse okoliščine proti njim. Trije vodilni španski prelati kardinal-nadškof iz Toleda, nadškof iz Seville in škof iz Vittorie so ali zbežali ali pa so bili pregnani. Večina nekdanjih grandov, ki so bili stebel španske cerkve, se tudi ne nahajajo več v Španiji ter se je porazgubila v inozemstvu.

Verjetno je, da imajo ti katoliški politiki še vedno velike množice za seboj. Toda kaj jim pomaga to proti dejstvu, da imajo nasprotniki v rokah vsi izvršna moč in skoraj vse organe javnega mnenja in imajo za zaveznike še one mase, ki ne prestando zdaj tu, zdaj tam uprizarjajo proticerkvene izgrede. Tud provizorična vlada sama si ni belila las

z razmišljanjem, kao bi že v naprej zaščitila cerkvene institucije pred napadi. Inteligenca je deloma pasivna, deloma pa javno opravičuje ali celo naravnost odobrava vse te pojave sovražstva proti cerkvi. Zdi se skoraj, kakor da bi bila borba proti cerkvi bistven del republikanskega programa. Zgodovina se mraščuje nad cerkvijo zaradi silnega pritiska, ki ga je cerkev skozi stolletja izvajala nad španskim narodom in vsem njegovim življenjem. Tudi v Španiji se je pokazala stara izkušnja, da ekstremu radi sledi drug, nasprotni ekstrem.

Da republikanski voditelji ne nastopajo bolj odkrito in odločno proti cerkvi, čeprav bi bilo to v današnjih razmerah za nje popularno, ni toliko vzrok v obziru do njih množic, ki so cerkvi še vedno vdane, kakor v obziru do inozemstva. Voditelji se zavedajo, da bi bilo nevarno, lok preveč napanjati. Ko se je na krovih španskih cerkev in samostanov pokazal rdeči petelin, je inozemstvo reagiralo na način, ki se je pokazal v padcu španske pešete. Ker ima vlada poleg tega še nebroj drugih velikih skrbi, poskuša in bo gotova tudi v bodoče poskušala, da najde s cerkvijo nekaj modus vivendi.

Sporazum bo mogoč, ako se bo cerkev lahko odločila, da se odpove nekaterim za današnje čase nevarnim privilegijem, da sodeluje pri agrarni reformi, brez katere je trajno pomirjenje v Španiji nemogoče, in da se vsaj začasno odreče političnemu vplivu. Ako bi cerkev to storila, bi še lahko vedno izvrševala svojo versko misijo, vendar bi pomenilo to za njo v primeri s političajem, ki ga je imela v Španiji doslej, silne žrtve. Pomenilo bi obenem novo izgubo na njeni politični moči v Evropi. Zato je gotovo, da bo pot do takega sprazuma še dolga in težka, ako bo sploh prišla do njega. Vsekakor bo špansko vprašanje v bližnji prihodnosti spadalo med najvažnejše probleme vatikanske politike.

MOBILIZACIJA SOVJETSkih PISATELJEV

Zanimive so poti ki jih narekuje sovjetska vlada literaturi. Gospodarska obnova Rusije je potegnila v svoj vrtnec tudi pisatelje, v kolikor gre za propagando Stalinove petletke. Vsi sovjetski pisatelji so mobilizirani, da pomagajo uresničiti visoke cilje proletarske diktature na gospodarskem polju. Pisatelji so razdeljeni na brigade in dodeljeni vsak večjim tovarnam. Naloga vseh je izobraziti junake dobe, to se pravi prikazati ruske-mu ljudstvu v obliki zanimivih povesti ali romanov uradnike kot junake petletke.

"Literaturna Gazeta" piše o mobilizaciji pisateljev: "Mobilizacija zahteva od pisateljev poslanih v vse večje tovarne in delavnice, naj napišejo visoko umetniška, obenem pa življenjsko resnična dela o najboljših pionirskih socializma."

Na nedavnem kongresu sovjetskih pisateljev je bilo rečeno: "Naša glavna naloga je prikazati junake petletke, kajti vsak pisatelj mora napeti vse svoje sile, da postane literarni uradnik. Samo v tem primeru nastane iz pisateljskega ustvarjanja borbeno literarno orožje komunistične stranke. Seveda mora vsako delo o pionirskih petletke proslavljati njene junake."

S kmetov pišejo mobilizacijski komisiji: "Pošljite nam v kolektivno gospodarstvo vsaj dva pisatelja" ali "Do zadnjega trenutka proletarski pisatelji niso posvečali dovolj pozornosti premožni fronti. Za ta sektor bojne fronte se proletarska javnost ni dovolj zanimala. Pošljite nam nekaj pisateljev. Maksim Gorki pa piše: —

"Literat menda protestira proti pravici revolucije izrabljati tvorno silo poedincev, potestira v času ko delajo poedin delavci čudeže, v času, ko polaga delavstvo na oltar socializma vse, kar more. Literat pa misli, da je literatura zasebna stvar. To je največji nezmisel. Literatura nikoli ni bila zasebna stvar, bila je vedno stvar epohe, države, razreda.

Lorain, Louis Balant in J. Kunše Niles, Frank Kogovšek Warren, Mrs. F. Rachar Youngstown, Anton Kikelj OREGON Oregon City, Ore., J. Koblar PENNSYLVANIA Ambridge, Frank Jakše Bessemer, Mary Hribar Braddock, J. A. Germ Bridgeville, W. R. Jakobek Broughton, Anton Ipavec Claridge, A. Yerina Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro. vanšek Crafton, Fr. Machek Export, G. Previč, Louis Zupan. čič, A. Skerlj Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Homer City in okolico, Frank Ferrenchack Irwin, Mike Paushek Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz Kraysn, Ant. Tauželj Luzerne, Frank Balloch Manor, Fr. Demshar Meadow Lands, J. Koprivšek Midway, John Žust Moon Run, Frank Podmlšek Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arb. J. Pogačar Presto, F. B. Demshar Reading, J. Pezdirc Steelton, A. Hren Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovan Willock, J. Peternej

UTAH Helper, Fr. Krebs WEST VIRGINIA Williams River, Anton Svet WISCONSIN Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren Sheboygan, John Zorman WEST ALLIS Frank Skok WYOMING Rock Springs, Louis Taucher Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo. Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.; za štiri mesece \$2.; za šest let \$1.50. New York City je \$7. celo leto. Naročnina za Evropo je \$7. za celo leto.

PAJKI KORISTIJO

Da so pajki za gozdove zelo koristne živali, so vedeli že v starem veku in o tem govori med drugimi n. pr. tudi slavni Aristoteles. Novejša raziskovanja so pokazala, da uničujejo žuželke, ki škodujejo lesovju. V gozdove, kjer je dosti škodljivih gosenic, se pajki radi vseljujejo, ker imajo tam dosti hrane. Pajki so silno požrešni in če bi se hotel človek hraniti v istem razmerju, bi moral snesti vsak dan celega vola ali vsaj srednje težkega prašiča.

Pajki pa se tudi zelo močno prilagodevajo barvam svoje okolice in se tako zavarujejo proti svojim sovražnikom, med katere spadajo zlasti krilatci samci gozdne mravlje. Doslej so se izkazali za boljše uničevalce gosenic nego strupene tekočine, s katerimi obrizgavajo ljudje s pomočjo motornih brizgal ali letal ogrožene šume, kajti ta sredstva uničujejo vedno tudi koristne žuželke, n. pr. čebele.

Ker napada pajk svoje žrtve tudi naravnost in jim zadaja smrtno ugrize, ni niti potrebno, da bi se gosenice ujele baž v njegovo mrežo. Opazovali so celo pajke, ki so ulovili pšen s svojimi dolgimi nogami in ga potem usmrtili z ugrizom. Pajek potrebuje vlažnih in senčnih prostorov; kjer sta dana ta dva pogoja, je najboljši uničevalce drevnih škodljivcev.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELANO

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 16 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTINNO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

SPOKORNICA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)
— Grof Nordegg, kontesa, ali hočete v resnici domov? — je vzkliknil razburjeno.
Grof Harold ga je temno pogledal. Velika bolečina mu je pačila usta.
— Da, viskokot, moja sestra ne more z nikomur govoriti. Jaz ji nisem mogel prihraniti te ure, ko je bilo vse zopet prebujeno, kar ni bilo še zaceljeno. Počivati mora.
S skrbnimi očmi se je knez ozrl v Juto.
— Jaz si bom dovolil, da se informiram jutri glede vašega zdravja, kontesa!

Juta je prikimala. Videl je, kako so padale solze iz njenih oči. Oba gospoda sta se resno in dvorljivo priklonila, in voz se je odpeljal.
Knez Herbert je gledal za njim, dokler ni izgubil v temni noči.
Dvomi kneza pa še niso bili končani.
Kar je občutil pri povesti grofa Harolda, je vedel le on. Srce mu je utripalo v neznanjski bolečini, ko je slišal, kakšno zgodovino ima mali znak na zapetju Jute.
Najraje bi vzel Juto ter jo ščitil pred vsemi nevarnostmi.
Ko je videl, kako se je grofica nezavestna zgrudila na tla, je stal tam kot da ga cela stvar prav nič ne briga.
Počasi se je vrnil k svoji sestri.
Ona je stala še vedno na istem mestu, kot paralizirana od stvari, ki so se zvršile.
Pri mizi jo je bil enkrat zadel pogled iz oči grofa Nordegga in ta pogled jo je prestrašil.
Bil je hladen pogled, iz katerega je sijala obdolžba.
Ali je bil jezen raditega, ker je skušala spraviti skupaj njegovo sestro ter grofica?
Ali je bila taka krivica od njene strani, da je bil tako sovražen?
Srce jo je bolelo, ker ni našla nobenega odgovora na to vprašanje.

— Jaz sem zelo nesrečna, — je rekla princesinja.
— Ne, Rovena, ti nisi imeha nikakega povoda.
Ona ga je žalostno pogledala.
— Ti ne veš, kako mi je bilo mučno, da je grof Harold odšel.
— Tudi meni, — Rovena. — Pogledal jo je natančno.
Ona se ga je oprostila.
— Ne vprašuj raditega. Molčiva o tem. Jaz se moram najprej pomiriti.
Potegnil je njeno roko v svojo ter jo trdno držal.
Tako sta šla v sobo, kamor so prinesli onemogo grofico.
Ona je zopet odprla oči vsled prizadevanj gospe Lauenstein in njene hčerke. Z bledim, zmedenim obrazom se je ozrla naokrog.
Gospodje so stopili v tstransko sobo. Tedaj je naprosila princesinja tudi ostale dame, naj jim slede.
Princesinja je ostala sama z grofico.
— Kje je moja hčerka? — je vprašala slednja brez povdarka.
— Grof Harold se je peljal domov s svojo sestro. Kontesa je zelo razburjena.
Nepremično je zrla grofica predse.
— Tudi jaz bi šla rada domov, viskokot. Oprostite mi. Beda me je premagala. Ali nisem dosti trpela?
V teh besedah je ležala velika tuga.
— Recite svojemu bratu, naj da zapreči. Obenem pa mi oprostite, če vas motim.
Gospa Lauenstein se je takoj dvignila.
Takoj nato je vstopil knez.
On je spremljal grofico preko terase k vozu.
— Pustite me samo, prosim vas. Jaz ne potrebujem nikake priče v svoji tugi.
Grofica se je naslonila nazaj v voz, in slednji se je hitro odpeljal.
Knežji par se je vrnil k gostom.
— Grofica se gospodi priporoči. Odpeljala se je domov, — je rekla princesinja.
Zabava se je sedaj umaknila v mirnejše razpoloženje.
Ko so zapustili grad Hainau, je stala Rovena še dolgo poleg odprtega okna ter gledala proti Nordeggu.

V njeni duši je bilo veliko gorje. Imela je občutek, da je izgubila nekaj nenadomestljivega.
Čutila je, da jo grof Nordegg ljubi, kljub vsemu, kar se je pojavilo med njima.
Ali je bil v resnici jezen, ker ga je skušala pobotati z grofico?
Srce jo je bolelo.
Tudi knez Herbert ni mogel najti nikakega miru v oni noči. Nemirno je hodil po sobi gorindol ter razmišljal o tem, kaj je doživela Juta v oni noči.
Njen mili obraček mu je stal neprestano pred očmi.
Misli je bilo tako, kot da je moja obleka strgana z mojega telesa in da ležim pred tvojimi očmi gola. Kako si mogel storiti kaj takega meni, ker si vedel, kako občutljiva sem?
On se je prestrašil. Niti misliti ni mogel, da bi njegova povest ranila tanka čustva sestre. Misli je, da mora dati grofici bolj jasno in gledati njeno hčerko in da ni mogel storiti ničesar drugega.
Porabili je to priliko.
— Oprostite mi, Juta, nisem mislil na to. Tvoj brat, je bil enkrat neroden, da je posabli, da bi te njegova povest lahko ranila. Sedaj pa

mi je jasno in storil ne bom nikdar več. Nisem govoril z vsemi ljudmi, moje besede so veljale le eni osebi med njimi. Ne vprašaj, kateri, kajti nekega dne me boš razumela ter mi odpustila.
— Oprostila sem ti že, Harold. Če si imel svoje razloge, vem, da so pravi. Jaz sem preveč občutljiva v takih stvareh. Meni je bilo, kot da ne morem vedno zreti ljudem v lice.
— Juta, nesreče se ti ni treba sramovati.
— Ne, na, jaz sem bedasta. Sedaj pa pusti, vse pri miru. Dan se je končal s slabim tonom. Ne le za naju. Zakaj se je grofica onesvestila?
— Mogoče raditega, ker sta umrla majin oče in sestra na isti dan, ko je ona izgubila svojega sina. Ko sem navedel datum, se je zgrudila — je rekel.
Juta si je položila roko na čelo.
— Ah, pravilno. Nato nisem mislila.

(Dalje prihodnjič.)
OSTREJŠA NAPETOST MED VATIKANOM IN FAŠIZMOM
PARIZ, 29. julija. — Tukajšnji "Le Temps" objavlja pod naslovom "Rimski spor" zelo obširen članek o napetosti med Vatikanom in fašizmom s posebnim ozirom na položaj, kakršen je nastal po zadnji papeževi encikliki.
List ugotavlja, da se je nasprotje med obema Rimoma od zadnje enciklike sem zelo poglabilo. Fašizem je sanjal s svojim totalitarnim naukom o nekaki italijanski enotnosti, ki bi ne bila le politična, temveč tudi moralne narave. Zdelo se je, da bo imel uspeh, in to tedaj, ko je bila podpisana lateranska pogodba. Tedaj je bila vsa Italija zadržeta od enodušnega zadoščenja, da je bil srečno rešen silni spor med Vatikanom in Italijo.
Tri leta so pretekla in danes vidimo, da je zopet cerkev razdejana kakor v najboljših dobach rimskega vprašanja. Toda, — se vprašuje list — na katero stran se nagiblje široka masa italijanskega naroda? Na stran Petra ali na stran Cezarja? Za sedaj je še skrajno težko dati odgovor na to vprašanje, kajti ljudstvo se boji udarcev in molči. Če pa si ogledamo od blizu vse elemente položaja, se nič ne plašimo zaključka, da je bila zadnja enciklika najtežji udarec, ki je zadel fašizem od 1. 1922. (ko je prevzel vlado) pa do danes. Umik poslancev na Aventin (eksdus opozicije, ki je zapustila parlament), propaganda emigratnov, komunistične zarote in celo tudi Matteotijeva afera so bili le delni spori, medtem, ko je sedaj stvar v tem, da je zavzela svoje stalščie najmočnejša moralna sila sveta, osrednja vlada cerkve.

Seveda — nadaljuje list — ima fašizem na svoji strani impozantne sile: upravo, tisk, policijo, vse kroge, ki so zadovoljni s sedanjim socialnim redom, dalje vse strogo protiklerikalne elemente, t. j. ves oni sektor italijanske inteligence, ki je bila od nekdanj nasprotna dogmatičnim pozicijam cerkve; fašizem ima dalje na svoji strani fašistično stranko in vso borbeno mladino, ki jo je sam vzgojil. Kdo se zbira v nasprotju s temi silami okoli cerkve? Najprej vsi strogo katoliški elementi, t. j. ves oni del prebivalstva, ki je od nekdanj navajen se zbirati okoli duhovščine. Kajti struktura italijanskega življenja je, da je povprečni Italijan, ljudstvo z dežele in s široke ulice, z eno besedo široke mase težko k svojim duhovnikom kakor kmetje k svojem vaškemu zvoniku. Če je duhovnik za papežem in če tu poslednji smatra za potrebno, da začne z resno borbo, potem bo doživel fašizem, da se bodo obrnili proti njemu sile, ki bodo morda slabše organizirane, toda gotovo številnejše nego njegove.
Edina nevarnost za cerkev so oni duhovniki, ki so prijazni fašizmu. Gmotni položaj italijanskih duhovnikov je bil vsled lateranske pogodbe znatno izboljšan in zato se čutilo nekateri obvezane napram fašizmu. Toda ti krogi se dobro zavedajo, da razpolaga papež s težkimi sankcijami proti duhovnikom, ki ne postopajo v duhu cerkve. Sicer pa tudi drugače cerkev v sedanjem sporu ni osamljena. Ona brani namreč s svojimi nastopi stvar, ki jo smatra mnogo Italijanov za dobro, namreč stvar individualne svobode. Vsled tega je zadnja enciklika ojačila pozicije antifašizma. Kot je znano, je fašizem skušal ožigosati to zvezo med cerkvijo in protifašistovskimi silami. Toda ta zveza ni nastala po volji cerkve, temveč prihajajo prostovoljno k njej vse one sile, ki hrenijo po svobodi, ker je sedaj cerkev edina, ki jo hrani.
List zaključuje svoja izvajanja z ugotovitvijo, da je sedaj izključen vsak kompromis. Borba se bo nadaljevala. Kristusov namestnik se je zopet enkrat dvignil proti posvetnemu močutcu. Sedaj pa ne gre več za francoskega ali nemškega kralja. Peter in Cezar sta prvič oba Italijana. Prvič prebivata eden poleg drugega v istem mestu. In ravno ta sorodnost in ta v zgodovini izredna sosednost sta ona činitelja, ki delata ta spor zelo tragičnega.

"DRAGI GOSPOD"
PAPEŽ
Kakor pripoveduje neki pariški kinematografski vestnik, se je balala Greta Garbo da ne prejema nihče ne svetu toliko pisem kakor ona. Nekdo pa ji je odvrnil: — Papež v Rimu ima še večjo pošto. Zvezdnica je obmolknila. Bogve, če je Greta Garbo v resnici tako domišljava? Vsekakor pa ni dvomila, da je papeževa korespondenca najobširnejša na svetu.
Lev XIII. je nekdo dejal, da bi čital on s pomočjo kardinalskega kolegijsa vsa pisma. V Vatikanu imajo več sto tajnikov, ki urejajo dnevno pošto ter izločijo najrednejše. Papež čita osebno morebiti po 5—6 pisem dnevno. Na isti način si pomagajo vsi državniki in vladarji. A nihče nima toliko dopisnikov kakor papež! Razen navadne delovne pošte prejema papež nebroj prošenj za pomoč. Različni čudaki mu pošiljajo nasvete glede cerkvenega vodstva ali mednarodne politike. Italijanski verniki n. pr. večkrat prosijo, naj Vatikan brzda Mussolinija. Seveda ne dobi sv. oče teh pisem v roke.
Največ razburjenja pa je povzročilo v Vatikanu pred 30 leti pismo nekega francoskega duhovnika, ki ga papeževa najbližnja okolica še sedaj ne mora pozabiti. Ta duhovnik je sporočil v Rim, da je zašel v dvome in izgubil vero. V Vatikanu so vajeni silnih vesti in se ne bi zaradi tega nič razburili. A duhovnik je rabil v pismu ki je bilo naslovljeno na sv. očeta, nagovor "Cher Monsieur!" Lev XIII., ki je že bil zelo star, je izvedel za to in se je zelo razburil. Naročil je svojemu tajniku, naj da pisu primeren ukor in naj posvari držnega dopisnika, kmalu pa je prišel odgovor "Cher Monsieur!" Nato so duhovnika izobčili iz stanu.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.
posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.
Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.
Poslujemo se vti brez kje mo te stare in stanovine domače banke.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

RAZNE POVESTI IN ROMANI:
(Nadaljevanje.)

Table listing various books and their prices, including titles like 'Tisoč in ena noč', 'Vera (Waldova)', 'Vrtinar', etc.

ZBIRKA SLOVENSKEH POVESTI

Table listing Slovenian folk tales and their prices, including '1. sv. Vojnomir ali poganstvo', '2. sv. Hudo breskno', etc.

SPISI ZA MLADINO: (GANGL)

Table listing books for youth and their prices, including '1. sv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi', '2. sv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti', etc.

IGRE:

Table listing games and their prices, including 'Beneški trgovci. Igrokas v 5. dejanj', 'Cyrano de Bergerac. Heroična komedija v petih dejanjih', etc.

PESMI IN POEZIJE:

Table listing poems and poetry and their prices, including 'Akropolis in Piramide', 'Anazel, trdo vez.', 'Balade in romanece', etc.

Kretanje Parnikov Shipping News

Table listing shipping schedules for various routes, including destinations like '13. avgusta: General von Steuben, Boulogne sur Mer, Bremen', '14. avgusta: Pennland, Cherbourg, Antwerpen', etc.

6 DNI PREKO OCEANA
Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
PARIS 16. avgusta; 2. septem. (1 A. M.); (10 P. M.)
FRANCE 22. avgusta; 8. sept. (Noon) (5 P. M.)
Ile de France 26. avg.; 11. sept. (4.30 P. M.) (7 P. M.)
Najkrajša pot po željeznici. Vsakdo je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slava francoska kuhinja. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali
FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Table listing new songs with piano accompaniment and their prices, including 'Album slov. narodnih pesmi (Prelovec)', 'Šest narodnih pesmi (Prelovec)', etc.

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Table listing mixed and men's choir songs and their prices, including 'Priložnostne pesmi (Grum)', 'Slovenski akordi (Adamčič)', etc.

MEŠANI ZBORI:

Table listing mixed choir songs and their prices, including 'Planinske, II. sv. (Laharnar)', 'Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica', etc.

PESMARICE GLASBENE MATICE:

Table listing song collections and their prices, including '1. Pesmarica, uredil Hubad', '4. Koroske slovenske narodne pesmi (Svikašič) I., 2., in 3. sv. skupaj', etc.